

WETTELIJKE GRONDSLAG (AVG) GEBRUIK LEEFSTIJL-QUIZ

De basisregel is dat de verwerkingsverantwoordelijke primair verantwoordelijk is voor het verwerken van persoonsgegevens op basis van een juiste wettelijke grondslag zoals genoemd in de AVG. De organisatie (bijv. gemeenten en/of scholen) die de Leefstijl-quiz afnemen en gebruiken hebben de rol van 'verantwoordelijke', MQST is als (SAAS-)leverancier 'verwerker' in de zin van de AVG.

Het doel van de Leefstijl-quiz is het op laagdrempelige manier verzamelen van inzichten over de leefstijl van leerlingen. De quiz bestaat uit een tiental vragen op het gebied van leefstijl-gerelateerde onderwerpen als voeding, beweging, slaap etc. Met het gebruik van de Leefstijl-quiz worden gewone persoonsgegevens verwerkt. Hoewel de vragenlijst bestaat uit redelijk algemene vragen kunnen de uitkomsten iets zeggen over de gezondheid van de leerling. Daarmee is de stelling gerechtvaardigd dat (de combinatie van) de antwoorden op de vragen bijzondere persoonsgegevens bevatten. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is in beginsel verboden, tenzij sprake is van een uitzondering op dit verbod. In dit kader is de uitzondering die gegeven wordt in art. 9 lid 1 AVG relevant: de verwerking is noodzakelijk om redenen van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid, op voorwaarde dat een wettelijke grondslag aanwezig is.

Die wettelijke grondslag wordt gegeven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Art. 2 lid 2 onder d. geeft een expliciete taakstelling voor gemeenten:

"Ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak draagt het college van burgemeester en wethouders in ieder geval zorg voor:.....

d. het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering".

De Leefstijl-quiz wordt door gemeenten ingezet in het kader van deze taak en heeft als doel om bij te dragen aan gezondheidsbevordering. De resultaten van de Leefstijl-quiz en de geaggregeerde overzichten en analyses kunnen directe aanleiding zijn voor gerichte interventies door gemeenten.

Art. 5 Wpg voegt t.a.v. de taakstelling van gemeenten toe:

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.
2. Ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak draagt het college van burgemeester en wethouders in ieder geval zorg voor:
 - a. het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren,
 - b. het ramen van de behoeften aan zorg,
 - c. de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie (PKU), congenitale hypothyroïdie (CHT) en adrenogenitaal syndroom (AGS),
 - d. het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding,
 - e. het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

Het Besluit Wet publieke gezondheid specificeert de onder sub d. en e. genoemde taken in art. 6:

- De werkzaamheden over het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding aan jeugdigen tot 14 jaar, omvatten individueel of groepsgerichte voorlichting, advies, instructie en begeleiding, gericht op het ondersteunen van ouders en jeugdigen, en betreffen in ieder geval de onderwerpen:

.....

- Leefstijl
- sport en bewegen

- seksueel gedrag (waaronder seksueel overdraagbare aandoeningen en anticonceptie)
- internetgebruik en gameverslaving

Art. 7 lid 2 BWpg stelt daarnaast dat gemeenten bij het uitvoeren van de bovengenoemde taken waar nodig samenwerkt met onder andere het onderwijs. Art. 8 BWpg tenslotte stelt dat de gegevens die de gemeente in het kader van de genoemde artikelen verzameld systematisch worden geanalyseerd ten behoeve van het formuleren van collectieve maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen. Dit sluit naadloos aan bij het doel van de Leefstijl-quiz en is de aanleiding voor gemeenten om deze in te zetten.

Naast de bovengenoemde wettelijke grondslag kan de gemeente er ook voor kiezen om de persoonsgegevens te verwerken op basis van de 'uitdrukkelijke' toestemming van degene wiens gegevens worden verwerkt, in dit geval dus de leerlingen (lees: ouders/wettelijke vertegenwoordiger). Dit wordt geregeld in artikel 6 lid 1 sub a jo. artikel 9 lid 2 sub a AVG. Er wordt een aantal eisen gesteld aan de manier waarop de toestemming moet zijn verkregen (zie art. 7 AVG). Kortweg moet de toestemming:

- Vrij zijn gegeven

Er mogen geen negatieve consequenties worden verbonden aan het niet-deelnemen.

- Specifiek zijn

De toestemming wordt gegeven voor een specifiek doel.

- Geïnformeerd zijn

De deelnemers moeten in staat gesteld worden om een geïnformeerde beslissing te nemen en te begrijpen waarmee hij instemt.

- Ondubbelzinnig zijn

Toestemming dient altijd te worden verleend door middel van een actieve handeling of verklaring.

- Toestemming intrekken

De deelnemer moet zijn toestemming te allen tijde kunnen intrekken. Dit dient net zo eenvoudig te zijn als het geven ervan.

noodzakelijk is. Met het oog op speciale begeleiding die voor kinderen die niet goed meekomen in de reguliere gymles essentieel is, geldt dat het uitvoeren en registreren van de resultaten van de MQ Scan als noodzakelijk gezien kan worden.

De keuze en onderbouwing ligt uiteindelijk bij de verwerkingsverantwoordelijke (dus: de scholen), en MQST heeft daarin op voorhand geen oordeel. Toestemming als grondslag is bij aanvang door MQST al beoordeeld als een juridisch valide mogelijkheid, evenals de hiervoor beschreven wettelijke grondslag. Een en ander is uitgebreid besproken met de PO-raad.